

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvzemši nedelje in prazniki. // Inserati do 80 petih vrst v Din 2, do 100 vrst v Din 2.50, od 100 do 300 vrst v Din 3, večji inserati petih vrst v Din 4.// Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Krafčeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENIJA GRADEC, Sloškičev trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Pred važnim preokretom:

ITALIJA POSREDUJE V GDANSKEM SPORU?

Po pariških informacijah je Italija predlagala v Berlinu mirno poravnava gledje Gdanska na ta način, da bi se Gdansk priključil Nemčiji, a obenem proglašil za svobodno luko Poljske — Nova intervencija Anglije v Berlinu? — Tudi Francija za pogajanja

PARIZ, 13. julija. br. V središču zanimanja diplomatskih krogov je nenačadno dolg razgovor, ki ga je imel ministriški predsednik Daladier pretekli torki z nemškim poslanikom Welczekom. Ne samo zaradi tega, da je bil to po dolgem času prvi osebni stik z diplomatskim zastopnikom Nemčije, nego še mnogo bolj zaradi domneve vsebine razgovora, pripisujejo v pariških diplomatskih krogih temu sestanku posebno važnost.

V uradnih krogih samo izjavlja, da je razgovor nanašal na vprašanje Gdanska. Po uradno nepotrenjenih vesteh je Daladier pri tej prikliki izrecno opozoril zastopnika Nemčije na to, da Anglija in Francija ne bosta trpeli nikake nasilne rešitve gdanskega problema, bodisi da bi se to zgodilo z intervencijo Nemčije, bodisi s sklepom gdanskega senata ter da bosta v vsakem takem primeru z vsemi sredstvi podprili Poljsko. Na drugi strani pa je Daladier po teh informacijah, ki jih v uradnih krogih dosedaj niso demantirali, izjavil, da je še vedno možna mirna ureditev gdanskega vprašanja, kar je poudaril v svoji nedavni deklaraciji tudi predsednik angleške vlade Chamberlain.

Kakor se zatrjuje v poučenih pariških krogih, so tudi v Berlinu in Rimu v tem smislu razumeli francoske in angleške izjave in nekateri znaki govore za to, da še ni treba izgubiti upanja na mirno ureditev tega spora. Po pariških informacijah si zlasti Italija prizadeva, da ne bi prišlo zaradi Gdanska do konflikta, v katerega bi bila zapletena pod silo razmer tudi Italija, ki pa se želi za vsako ceno izogniti vojni. Z italijanske strani je bilo v Berlinu predlagano, naj pristane na pogajanja v tem smislu, da bi se Gdansk kot nemško mesto priključil Nemčiji, da pa bi ob enem bil proglašen za poljsko svobodno luko. Na ta način bi bilo po sodbi Rima ustrezeno obema strankama, ne da bi pri tem trpel prestiri Hitlerja odnosno Nemčije. V Rimu so tudi mnenja, da Pariz in London taki resiti ne bi nasprotovala.

V pariških krogih izjavlja, da je zaenkrat še preuranjeno govoriti o konkretnih predlogih, vendar pa sodijo, da bi pogajanja brez dvoma rodila uspeh, predstavljajoč, da se Nemčija odreče metodam, ki se jih je posluževali lani proti Češkoslovaški.

Novi predlogi Anglije Nemčiji?

LONDON, 13. julija. br. Angleški veleposlanik v Berlinu Neville Henderson, ki se je teden dni mudil v Londonu, se je včeraj vrnil v Berlin. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da ni izključeno, da je prinesel v Berlin nove angleške predloge. Henderson je bil za časa svojega bivanja v Londonu v stalnih stikih z zunanjim ministrstvom ter je prisostvoval tudi več sejam zunanje političnega odbora ministrov, razen tega pa je bil v dolgi avenci pri kralju. Vse to je bilo v zvezi z mednarodnim položajem in s proučevanjem gdanskega vprašanja.

Ker je trenutno napetost nekoliko popustila, se zdi verjetno, da bo skušala angleška vlada z novimi predlogi pridobiti Berlin za mirno ureditev obstoječih sporov. Pri tem opozarjajo na to, da ne gre za kak novi Monakovo, kajti Anglija je danes v docela drugačnem položaju, kar je bila lani septembra. Žejla angleške vlade je nuditi Nemčiji še eno priliko za mireno sporazum. Če bo to odklonila, bo odgovornost za posledice moralu nositi sama.

Zanimiva pobuda v angleški zbornici

LONDON, 13. julija. br. V londonskih parlamentarnih krogih vlada za gdanski problem izredno živahnno zanimalo. Ne mine dan, da ne bi bilo stavljene v spodnji zbornici več vpra-

šan, nanašajočih se na mednarodni položaj v zvezi z Gdanskim. Pozornost je zbudil predlog, ki ga je stavljal član vlaške konservativne stranke na včerajšnji seji spodnje zbornice. Predlagal je, naj bi Anglija interveniral v Berlinu v tem smislu, da bi se gdanski problem rešil na enak način, kakor sta Nemčija in Italija rešili problem Južne Tirolske. Gdanski Nemci naj bi se izselili v Nemčijo, v Gdansku pa naselili Poljaki. Na Nemškem je dovolj Polja-

kov, ki bi z veseljem sprejeli tako rešitev, pa tudi Nemci s tem ne bi nič zgubili, kvetjemu pridobili, ker bi prisvojili v državo zopet blizu 100.000 delovnih moči, ki jih v Nemčiji nujno potrebujejo. Spor med Nemčijo in Poljsko je takoj pravijo v obveščeni nemških krogovih, star Gdanska in Forster je govoril le v imenu tamšnjega meščanstva. Spor zaradi teh skladisih traja že več let. V berlinskih političnih krogih tudi izjavljajo, da jim ni znano, ali bo tudi senat nastopil v tem vprašanju.

„Zveza demokracij“

**Senzacionalen predlog ameriškega novinarja —
Vse demokratične države naj bi se združile v
državno unijo z enotno obrambno, gospodarsko
in carinsko zvezo**

Pariz, 13. julija. br. Te dni je izšla v angleškem in francoskem jeziku knjiga pod naslovom »Zveza demokracij«, ki jo je napisal ameriški novinar Clarence K. Streit. V tej knjigi, ki obsegata nad 300 strani, se razvzema pisek za ustanovitev zveze demokratičnih držav. Pisc se je kot ameriški prostovoljec udeležil svetovne vojne na francoskih bojiščih, pozneje pa je kot novinar zasedeval grško-tursko vojno, in fašistično revolucijo, zadnjih deset let pa je bil poročevalc vodilnih ameriških listov pri Društvu narodov v Zvezni. Na ta način se je podrobno seznanil z međunarodnim položajem ter je sedaj izdal v cikliski knjigi predlog za ustavnopravno federalistično unijo vodilnih demokracija. Po neuspehu Društva narodov, ki je ostalo baš v sedanjem mednarodni zmedzi brez vsakega vpliva, smatra, da sta svoboda in svoboden razvoj človeštva možna samo, če se združijo vse demokratične države. Pri tem ne misli na kako novo Društvo narodov, marčev na ustanovitev državne unije, nekake svetovne zvezne države, ki bi zgradila enoten obrambni sistem in po izvesni prehodni dobi ustvarila gospodarsko, carinsko in prometno enoto. V vseh drugih vprašanjih bi ostale na ta način združene države popolnoma samostojne in neodvisne. Kot ustanovitelja te Zvezze demokratičnih držav upošteva v svojem

predlogu ameriške Zedinjene države, Kanada, britsko zvezo narodov, Avstralijo, Novo Zelandijo, Južno Afriko, Irsko, Francijo, Belgijo, Nizozemsko, Dansko, Norveško, Švedsko in Finsko, ter po možnosti Švicico. S svojimi 300 milijoni prebivalcev v Evropi in prekomorskih državah bi ta Unija predstavljala nempremagljivo silo. Nobena izmed teh držav v zadnjih dveh letih ni vodila vojne proti eni izmed omenjenih držav in se tudi ni batil kakoge napada od strani teh držav, toda vse države se boje napada z druge strani. Ta državna zveza bi morala biti zgrajena na liberalnih državnih idejah po načelu, da je država tu zaradi ljudi in ne ljudje zaradi države. Taka državna zveza bi mogla zajamčiti popolno varnost svojih članic in s tem tudi omiliti silna bremena, ki jih dandanes načaga oboroževanje. Zvezza demokracij bi razpolagala z nad 60 odstotki surovin in naravnega bogastva ter bi bilo v njeni posesti skoraj vse zlato na svetu. Streit upošteva v svojem predlogu vse možne ugovore in jih sprostavlja. Politični, gospodarski in vojaški strokovnjaki, ki jim je predložil ta svoj načrt, so ga sprejeli z navdušenjem in ga smatrali za dobro osnovno proučevanje sodobnih političnih problemov. Francoska kritika piše, da predstavlja ta predlog novo pot k rešitvi Evrope.

Zakaj izganja Italija tujce iz Južne Tirolske

**Londonski list trdi, da hočejo prikriti pošiljanje
nemških čet v Italijo, v Rimu pa to demandirajo**

London, 13. julija. br. Daily Telegraph je glavni vzrok za izgon tujcev iz Južne Tirolske, da je želita Italija in Nemčija prikriti pred zunanjim svetom pošiljanje nemških čet v Italijo. Nemški vojaški transporti gredo preko Brennerja in jih morajo tako tujci v Južni Tirolski z luhkotu opazovati. List navaja, da se že sedaj nahaja v Italiji württemberska motorizirana divizija, ki je nastanjena na rivieri v bližini francoske meje ter westfalska pešadijska divizija, ki je odposlana v Libijo. Za Libijo so določeni se nadaljni transporti nemškega vojaštva in sicer čete, ki so sedaj nastanjene v okolici Innostoma in Gradca.

Rim, 13. julija. Agencija Stefani kate-

gorično demandira nedavne trditve demokratskega tiska, da se nahaja v Italiji nemške čete. Po pisanku ge. Tabouis, naj bi vse italijanski polotok preplavljen z nemškimi četami. Neki francoski list n. p. piše, da se nahaja v Italiji 200.000 nemških vojakov, da je v Torinu prislo do krvave vstaje itd. Dopisnik Evening Standarda piše, da je sam obiskal vse kraje, v katerih naj bi se po pisanku francoskih listov nahajali nemški vojaki. Našel je samo enega nemškega časnika, ki je s svojo ženo kupoval blago v neki trgovini Benetkah. V Torinu ni prislo do nobenе krvave vstaje in je na južni strani Alp vse mirno.

Graf Ciano pri generalu Francu Včeraj sta imela dolg razgovor, o katerem pa ni bilo izdano nobeno poročilo

San Sebastian, 13. julija. AA. Stefan: Po triumfalnem sprejemu se je italijanski zunanjki minister graf Ciano odpeljal v spremstvu španskega zunanjega ministra Jordana k generalu Francu. General Franco in graf Ciano sta se razgovarjala dve uri zelo prisrno. Nato se je graf Ciano vrnil v svojo rezidenco. Španski zunanjki minister general Jordana je priredil sноči na čast grofa Ciana svečano včerjo. Ki se je poleg Ciana udeležilo tudi njegovo spremstvo.

Španski zunanjki minister Jordana ni prisostvoval razgovoru z generalom Francom in zunanjim ministrom grofom Cianom. O vsebini razgovora se drži največja tajnost ter ni bilo izdano nobeno sporočilo. Notranji minister Suner je izjavil, da bo uradno sporočilo o razgovorih med generalom Francom in grofom Cianom izdan šele v petek. Zve se, da je bil sestanek med grofom Cianom in Francom v prvi vrsti nova manifestacija italijansko-španskega

prijateljstva in da ni bil sprejet noben nov sklep. Ni izključeno, da bo izdana deklaracija, ki bo potrdila enakost ideoloških stališč, ki bi bila osnova za kulturno in gospodarsko sodelovanje, pri čemer bi se naglasila politična neodvisnost Španije, kar je general Franco večkrat zahteval.

Madrid, 13. julija. AA. Havas: Izve se, da bo v kratkem odpotoval v Berlin in nato v Rim tehnična komisija španskega generalnega štaba. Španski oficirji bodo ostali 40 dni v Nemčiji in 20 dni v Italiji kot gostje nemške in italijanske vlade.

Stroga kazen za irske teroriste

Manchester, 13. julija. AA. Havas: Tukajanje sodišče je obsojilo dva Irca na po 20 let jecje, ker so našli na njunih stanovanjih eksplozivne snovi ter sta priznala, da sta pripadala ilegalni irski republikanski armadi.

Roosevelt ne misli popustiti

Washington, 13. julija. AA. Havas: Iz Rooseveltovega zadržanja se vidi, da je njegov namen preprečiti, da bi se opozicija konгрesa proti reviziji zakona o neutralnosti tolmačila kot izraz večine ameriškega javnega mnenja, to je, da je ameriško javno mnenje izolacionistično razpoloženo. Zaradi tega Roosevelt ne želi da bi šel kongres na oddih, temveč zahteva, da sklepa o zakonu o neutralnosti. Ni še dočlena metoda, da bi kongres lahko v toku tega zasedanja ponovno razpravljajo o omenjenem zakonu. Smatra pa se, da bo postopek sledil: Sklical se bo odbor za zmanjšanje zadavev senata, ki bo ponovno glasoval. Senat se bo neposredno predložil nov zakonski načrt o sankcijah proti državam, ki bi prekršile Briand-Kellogg paket. S tem bi bila prizadeta v prvi vrsti Japonska.

Mnogi opozovalci smatrajo, da se vlad izvede omenjenega načrta ne bo posrečila, ker je spor med Rooseveltom in kongresom nastal bolj iz osebnih kakor stvarnih razlogov. Ugotavljajo se, da dobiva vprašanje neutralnosti že populoma notranje politične značaj.

»New York Post« piše, da bi bil zločin proti državi, aki bi šel kongres na dopust ne da bi sprejel zakon o neutralnosti. Vprašanje je zelo resno, ker se skupina 12 senatorjev, ki je v odboru glasovala proti vladni, ne bo dala lahko ugnati. »World Telegram« pravi: Kongres je s svojim zadržanjem zviral nevarnost za Zedinjene države. Republikanski organ »New York Sun« pravi da je sklep odbora nesrečen in da ga bodo morale Zedinjene države nekega dne draga plačati.

Senator Pittman je izjavil predstavnikom tiski, da bi bilo dobro, ako kongres podaljša zasedanja do avgusta v septembra, ker bo položaj v Evropi tedaj pokazal, ali je potrebno razpravljati ponovno o zakonu o neutralnosti.

Poslanica kongresu

Washington, 13. julija. e. Doznavajo, da bo predsednik Roosevelt poslal kongresu poslanico, v kateri bo zahteval, da se reši vprašanje neutralnosti zakona, ki je predložil letoski poletni počitnicami. V poslanici bo nagnal resne posledice, ki bi nastale v primeru, da sedanjii zakon o neutralnosti ostane še naprej v veljavni, ker bi bila na ta način onemogočena vsaka svobodna akcija vlade. Doznavajo, da je v zvezi s tem senator Johnson izjavil, da bo 45 senatorjev za to, da se predlog o spremembah zakona o neutralnosti spet vrne odboru za zunanje zadave.

Izboljšan položaj v Palestini

Jeruzalem, 12. julija. AA. Ugotavljajo se, da je položaj v Palestini postal mirnejši. Ugleđni Arabci v Egiptu vplivajo na člane vrhovnega arabskega odbora, da bi sprejeli angleško Belo knjigo. Istotako delajo ugledne arabske osebnosti na to, da bi se arabski voditelji, ki so svojcas pobegnili, vrnili v Palestine ter skušali doseči pomiritev med pristaši vrhovnega muftija ter člani stranke obrame. Angleške oblasti energično izvajajo razorozitev Palestine ter so od septembra lanskega leta zaplenili velike količine pušk, revolverjev, strojnega pusk, in streliva. Radi boljševizma položaj bo v kratkem odšla brigada pehotne iz Palestine v Egipt.

Velik meteor v Kanadi

London, 12. julija. AA. Iz Londona v zvezni državi Ontario v Kanadi poročajo, da je tam padel sročni izredno velik meteor. Več sekund je meteor razsvetil nebo mnogih milij naokoli. Meteor je povzročil precejšnjo paniko med prebivalci.

Naročajte, citajte in šelite
»Slovenski Narod!«

Nova navodila za Moskvo

London, 13. julija. AA. Havas. Izve se, da bo angleški veleposlanik v Moskvi Seads dobil v najkrajšem času nova navodila. Lahko pride že v toku današnjega dneva do novega sestanka med poslanikom Francije in Anglije ter Molotovom. Na tem sestanku bi se pogajanja nadaljevala na osnovi novih navodil.

Spremembe v italijski diplomaciji

Rim, 13. julija. e. Dosedanji italijanski veleposlanik v Londonu grof Grandi je imenovan za pravosodnega ministra na mestu Solimija, ki je iz osebnih razlogov podal ostavko. Prva dolžnost novega pravosodnega ministra bo ureditev izselitve Nemcev iz Južne Tirolske. Grandi se imenuje tudi kot kandidat za glavnega tajnika fašistične stranke. Za njegovega naslednika v Londonu se omenja Augusto Rossi, dosedanji italijanski veleposlanik v Moskvi.

